

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta : Bc. Estera Tóthová

Jméno konzultanta : PhDr. Kazimír Večerka, CSc.

Název práce : Organizace protidrogové politiky v České republice

Drogový fenomén se stal chronickým problémem dnešního světa, jehož příčiny lze spatřovat jak ve vlivech prostředí, tak v oblasti biologických či psychických dispozic jedince. Drogovou problematiku je třeba řešit v kontextu systémových opatření, týkajících se ochrany veřejného zdraví, zdravotní a sociální péče, prevence rizikových jevů a prevence kriminality, vnitřního pořádku a bezpečnosti státu, výchovy a vzdělávání, podpory rodiny i řady dalších oblastí. V protidrogové politice se střetávají hlediska odborná s argumenty ideologickými a morálními. Obecně je sdílen konsensus, že navzdory nepříliš optimistickým výsledkům protidrogových strategií je nutné problému čelit, a to vyváženými přístupy kombinujícími preventivní, léčebná a represivní opatření, a to především taková, u kterých se v praxi ověřilo, že fungují.

Státní instituce ČR začaly věnovat pozornost drogové problematice s jistým zpožděním. Klíčovým dokumentem, který byl rozhodující pro vývoj drogové problematiky v ČR, se stala **Koncepce a program protidrogové politiky vlády ČR na období 1993 – 1996**. Česká republika zvolila usnesením vlády ze dne 18. srpna 1993 č. 446 systémový přístup k řešení problematiky drog vycházející z Akčního programu OSN, schváleného Valným shromážděním na mimořádném zasedání v roce 1991.

Vláda schválila „Koncepci a program protidrogové politiky“ jako základní dokument určující rámec protidrogového působení v letech 1993 – 1996, definující jednotlivé oblasti drogové politiky, hlavní priority a program i jednotlivé úkoly k jeho naplnění, a vymezila kompetence a odpovědnost věcně příslušných ministrů. Zároveň vytvořila mechanismy pro praktickou realizaci protidrogové politiky na dvou vzájemně nezastupitelných úrovních: centrální a místní, tj. okresní nebo městské.

Vládní politika se zaměřila především na ochranu občanů před vlivy nezákonného trhu a na podporu individuálního rozhodnutí pro život bez drog. Hlavním cílem bylo snižování nabídky drog na straně jedné, a poptávky po drogách na straně druhé pomocí vyváženého přístupu a kombinací opatření v oblasti prevence, léčby a represe.

Na přijetí tohoto prvního dokumentu navazují v pravidelných intervalech další vládní dokumenty, které stanoví národní strategii protidrogové politiky na příslušné období a určují priority a jednotlivé úkoly při řešení moderní protidrogové strategie v České republice v souladu s protidrogovou politikou EU.

Autorka si vybrala jako téma své diplomové práce „Organizaci protidrogové politiky v České republice“, kde zkoumala možnosti a případné problémy při zapojení nevládních neziskových organizací do tvorby koncepce „Národní strategie protidrogové politiky ČR“. Ocenit lze, že si autorka vybrala téma drogové problematiky, ne proto, že jde o téma atraktivní, ale proto, že se mu již delší dobu věnuje, ať již jako terénní sociální pracovnice, nebo jako pracovnice v Radě vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

V teoretické části práce se diplomantka soustředila na vysvětlení základních pojmů a modelů protidrogové politiky v kontextu mezinárodní a české legislativy. Stručně popisuje koordinaci protidrogové politiky v České republice i jejích jednotlivých aktérů. Pozornost věnuje také procesu stávající certifikace odborné způsobilosti, jako nástroji měření kvality jednotlivých projektů v této oblasti a zároveň i způsobu jejich financování. Důraz klade i na význam a začlenění nevládních neziskových organizací do systému realizace protidrogové politiky v České republice a zmiňuje základní typologii poskytovaných programů, které v současné době ty organizace realizují. Diplomantka prostudovala odbornou literaturu a shromáždila i další adekvátní dokumenty k sledovanému tématu. Diplomová práce je členěna přehledně s logickým řazením jednotlivých kapitol.

Empirická část práce obsahuje údaje získané pomocí dotazníku, který autorka pomocí internetu distribuovala na jednotlivé adresy NNO. Z metodologického hlediska lze zvolenou techniku hodnotit jako adekvátní a také rozsah odborné literatury, presentovaný v teoretické části diplomové práce je odpovídající. Formulace hlavního problému i výzkumných hypotéz je dobrá. Výsledky empirického průzkumu autorka zpracovává přehledně a zasvěceně komentuje získané informace.

Diplomantka splnila cíl své práce, neboť v závěrech naznačila stávající problémy i jejich řešení a navrhla možnosti jak účinněji zapojit nevládní neziskové organizace do tvorby na koncepci organizace protidrogové politiky v České republice

K posuzované diplomové práci má tyto výhrady a připomínky :

Celkově měla autorka věnovat větší pečlivost prezentovanému textu .
Například NNO – jsou *nestátní* neziskové organizace, nikoliv neziskové organizace jak autorka používá v textu celé své diplomové práce.

- str. 12

„Administrativna kontrola bráni v úniku legálnych drog používaných v medicíne ako léčivá alebo vo výskume, ich *prekruzory* a *pomocné látky* na nezákonný trh (Kalina, 2003).“
(špatná gramatika)

- str. 29

.... „Napriek tomu, že“

Na konci prvého odstavce chybí kus textu...

Další připomínky :

- str. 12

zákonná represe

„*legislativně kriminalizuje distribuci i užívání drog a maximalizuje cenu legálních drog*“...
nelze souhlasit s výrokem, že zákonná represe vždy kriminalizuje užívání drog. Naopak v České republice nepodléhá samotné užívání drog – i nelegálních tj. omamných a psychotropních látek žádné sankci.

dále autorka v této části textu ve snaze o stručnost používá spojení, které by bylo vhodné blíže vysvětlit např. jak zákonná represe ovlivňuje resp. souvisí se sociálním vyloučením, a jakým způsobem maximalizuje cenu legálních drog?

- str. 14

model minimalizace škod

autorka zapomněla uvést odborný pramen, který potvrdí informaci, že v některých státech (Kanada, Austrálie, Německo, Švýcarsko, Holandsko a Španělsko) existují střediska pro bezpečnější aplikaci drogy

- str.48

bylo by vhodné, aby autorka blíže specifikovala rozdíl v programu selektivní a indikované prevence, neboť prezentovaný stručný popis není v tomto směru výstižný.

- str. 49

nelze zcela souhlasit s tvrzením autorky, že v 80 letech minulého století bylo v Československu užívání nelegálních drog tabu (neboť sama autorka v textu na str. 47 toto tvrzení popírá).

- str. 51

bylo by vhodné odkázat na zdroj statistických údajů, mapující výskyt drog ve vězení.

- str. 52

v rámci EU je Česká republika spolu s Velkou Británií jediným státem, který monitoruje počet uživatelů drog v rekreačním prostředí taneční zábavy, a to prostřednictvím studie Tanec a drogy – skutečně ? Opět chybí zdroj této informace.

- str.59

nevhodně volený termín – orientuje se na *pocity* NNO - lépe snad názory zástupců NNO

- str. 65

pro snadnou orientaci čtenáře i z metodologického hlediska by bylo vhodné doplnit graf o popisku vysvětlující použití jednotlivých zkratk.

- str. 66

Moravskoslezský kraj nelze zahrnovat mezi české kraje jak je již z názvu kraje patrné.

- str. 69

vzhledem k poněkud zavádějícímu komentáři vztahujícího se k hodnocení Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR je nutné, aby autorka operacionalizovala pojem reprezentativita.

- str. 74

autorka používá poněkud nevhodně tvrzení „*nie je ho preto možné zobecnit na celú populáciu.*“ Přitom celé výzkumné šetření bylo zaměřeno na získání názorů zástupců NNO, jejichž názory jistě nerepresentují názory celé populace České republiky

- str. 75

za poněkud zkreslující považují tvrzení autorky, že*Vzdelávanie a nadobúdanie zručností na konferenciách, kurzoch a seminároch nahrádzajú organizácie samoštúdiom, ktoré sice nič nestojí, ale v prípade nácviku sociálnych zručností pre účely práce s klientom pracovníkovi ani nijako nepomôže.* Bylo by vhodné, aby své tvrzení blíže vysvětlila.

I přes uvedené připomínky lze konstatovat, že práce je zpracována přehledně, členěna do logicky navazujících kapitol a přinesla nové informace, které by bylo možno využít při tvorbě koncepce organizace protidrogové politiky v České republice.

Diplomovou práci Bc. Estery Tóthové „Organizace protidrogové politiky v České republice“ jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Podle způsobu obhajoby navrhuji klasifikovat známkou velmi dobře.

:

V Praze dne 30. 8. 2010

PhDr. Ivana Trávníčková, CSc.